

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22.07.1998, sp. zn. 1 Odon 47/97, ECLI:CZ:NS:1998:1.ODON.47.1997.1

Číslo: 45/1999

Právní věta: Za nepřesnost v obchodním jménu právnické osoby na směnce, která nemůže vzbuzovat pochybnosti o identitě této osoby, nelze považovat nahrazení zkratky spol. s r. o. zkratkou Ltd.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 22.07.1998

Spisová značka: 1 Odon 47/97

Číslo rozhodnutí: 45

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Jméno obchodní, Směnky

Předpisy: 513/1991 Sb. § 9 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 45

Za nepřesnost v obchodním jménu právnické osoby na směnce, která nemůže vzbuzovat pochybnosti o identitě této osoby, nelze považovat nahrazení zkratky spol. s r. o. zkratkou Ltd.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 7. 1998. [1 Odon 47/97](#))

Napadeným rozsudkem připustil odvolací soud zpětvzetí žaloby vůči žalované 1) a ve vztahu k ní zrušil rozsudek a směnečný platební rozkaz Krajského obchodního soudu v Ostravě ze dne 7. 11. 1995, č. j. 1 Sm 395/95-34, a zastavil řízení. Vůči žalované 2) odvolací soud zpětvzetí návrhu nepřipustil a změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že směnečný platební rozkaz zrušil.

Své rozhodnutí odůvodnil odvolací soud tím, že v době, kdy již rozhodl soud prvního stupně, ale jím vydaný rozsudek dosud nenabyl právní moci, vzala žalobkyně návrh na zahájení řízení zpět. Protože první žalovaná se zpětvzetím návrhu souhlasila a byly splněny podmínky § 208 o. s. ř., odvolací soud ve vztahu k ní rozsudek a směnečný platební rozkaz soudu prvního stupně zrušil a řízení zastavil.

Druhá žalovaná se zpětvzetím návrhu nesouhlasila zejména z toho důvodu, že žalobkyně není podle jejího názoru v předmětném sporu aktivně legitimována. Odvolací soud dospěl k závěru, že důvody, které vedou druhou žalovanou k nesouhlasu se zpětvzetím žaloby, zejména otázka aktivní legitimace

žalobkyně, jsou i se zřetelem k povaze uplatňovaného nároku natolik závažné, že zpětvzetí žaloby proti druhé žalované nelze připustit.

Odvolací soud dále uvedl, že v průběhu jednání před odvolacím soudem druhá žalovaná setrvala pouze na jedné uplatněné námitce, a to na námitce nedostatku aktivní legitimace žalobkyně. Z obsahu předloženého spisu odvolací soud zjistil, že žalobkyně se domáhala uplatněného nároku na základě dvou cizích směnek na vlastní řad, kde je výstavce uveden obchodním jménem B. T. spol. s r. o. Pod obchodním jménem se nachází otisk razítka s textem B. T. Ltd. a nečitelný podpis. Na rubu směnky se nachází rubopis s textem "Na K. banku, a.s." s nečitelným podpisem a razítkem s označením "B. T. Ltd."

Při hodnocení námitky druhé žalované, ze žalobkyně není ve věci aktivně legitimována, když indosament neobsahuje přesné uvedení obchodního jména indosanta, dospěl soud prvního stupně k závěru, že pokud se jedná o směnku cizí na vlastní řad, kdy osoba výstavce a remitenta je totožná, je přípustné, aby jednatel remitenta mohl umístit na směnku rubopis za remitenta, aniž by použil razítko. S tímto závěrem odvolací soud nesouhlasí.

Podle ustanovení § 9 odst. 2 obch. zák. je obchodním jménem obchodní společnosti název, pod kterým je zapsána v obchodním rejstříku. Součástí obchodního jména obchodní společnosti je i dodatek. označující její právní formu.

Podle čl. 1 § 16 odst. 1, první věty, zákona č. 191/1950 Sb., platí o tom, kdo má v rukou směnku na řad, že je řádným majitelem, prokáže-li své právo nepřetržitou řadou indosamentů. První indosament musí být podepsán jménem remitentovým. V daném případě první žalovaná vystavila směnku cizí na vlastní řad, byla tedy v postavení výstavce i remitenta a pokud mělo dojít k převodu práv z této směnky na žalobkyni, musel by rubopis na směnce vypadat tak, že by bylo uvedeno obchodní jméno indosatáře s připojením obchodního jména indosanta, tj. první žalované.

Odvolací soud dospěl k závěru, že v daném případě je přetržena řada indosamentů, neboť není naplněn jeden ze základních předpokladů platného indosamentu, a to identita remitenta s osobou indosanta. Jelikož výstavce je na směnce označen obchodním jménem B. T. spol. s r. o., a na indosamentu je subjekt označený B. T. Ltd., není tato identita zachována. Je třeba dodat, že obchodní zákoník nezná takovou právní formu obchodní společnosti, a tudíž nelze ani přisvědčit právnímu názoru soudu prvního stupně, že jde pouze o anglický překlad téhož.

Proti rozhodnutí odvolacího soudu podala žalobkyně v otevřené dovolací lhůtě dovolání, a to pouze do té části výroku, kterou soud nepřipustil zpětvzetí žaloby vůči žalované 2) a změnil vůči ní rozsudek soudu prvního stupně a zavázal žalobkyni nahradit této žalované náklady odvolacího řízení. Z odůvodnění dovolání vyplývá, že je žalobkyně podává z důvodu nesprávného právního posouzení (§ 241 odst. 3 písm. d/ o. s. ř.).

V dovolání žalobkyně uvedla, že odvolací soud v napadeném rozhodnutí dospěl k závěru, že nedošlo k platnému převodu směnky na žalobkyni indosamentem, neboť podpis statutárního orgánu žalované 1) je připojen k razítku, které se neztotožňuje s obchodním jménem zapsaným v obchodním rejstříku. takže z pohledu odvolacího soudu jde o neexistující subjekt. Podle dovolatelky zaujal odvolací soud pro posuzovaný případ velice přísné a formální hledisko, vezmeme-li do úvahy, že správné označení remitenta je B. T., spol. s r. o., tak byl také označen na líci jako výstavce směnek strojopisem, přičemž kromě toho připojil k podpisu výstavce razítko běžně používané v obchodních vztazích B. T. Ltd. a toto razítko použil i při indosamentu. Žalobkyně v této souvislosti poukazuje na to, že rozdíl v obou označení obchodního jména spočívá pouze v použití zkratky Ltd. namísto zkratky spol. s r. o. pro označení stejné právní formy obchodní společnosti. Sama druhá žalovaná takové označení respektovala na kupní smlouvě, kterou uzavřela s první žalovanou a na dalších navazujících

dokumentech. Dovolatelka dále poukazuje na to, že sama první žalovaná uvedenou námitku neveznesla a směnečný peníz žalobkyni ještě před právní mocí rozsudku prvního stupně zaplatila.

Dovolání je přípustné podle ustanovení § 238a odst. 1 písm. b) o. s. ř. Dovolání však není důvodné. Nejvyšší soud proto dovolání zamítl.

Z odůvodnění:

Druhá žalovaná do protokolu dne 22. 10. 1996 zúžila odvolací důvody tak, že namítla, že soud prvního stupně "procesně pochybil, když odsoudil někoho, kdo už neexistuje, a sám si změnil označení prvního žalovaného", a rovněž namítla nedostatek aktivní legitimace žalobkyně. Dále namítla, že má pochybnosti o tom, zda lze v jednom směnečném řízení uplatnit práva současně proti přímému směnečnému dlužníkovi a nepřímému směnečnému dlužníkovi, navíc ve vztahu pasivní solidarity.

Odvolací soud poté, co připustil zpětvzetí žaloby ve vztahu k první žalované, se již zabýval pouze jednou z uplatněných námitek, a to námitkou nedostatku aktivní legitimace žalobkyně z důvodu neplatnosti indosamentů, kterými měla být na žalobkyni převedena práva ze směnek, která jsou předmětem žaloby.

Dovolací soud se ztotožnil s právním závěrem odvolacího soudu o neplatnosti indosamentů, kterými měla být na žalobkyni převedena práva z předmětných směnek. I když je třeba přisvědčit tvrzení dovolatelky, že současná judikatura připouští drobné nepřesnosti v obchodním jménu právnické osoby spočívající v tom, že namísto úplného označení právní formy obchodní společnosti zapsané v obchodním rejstříku, se použije některá ze zkratk přípuštěných obchodním zákoníkem pro označení příslušné právní formy, která však v posuzovaném případě v obchodním rejstříku není zapsána, popřípadě i jiná obecně známá zkratka, v posuzované věci o takový případ nejde. Použitá zkratka Ltd. není v českém jazyce obvyklou zkratkou pro označení právní formy společnosti s ručením omezeným, může vzbuzovat pochybnosti o totožnosti osoby indosanta a proto nelze přisvědčit názoru dovolatelky, že uvedeným označením je indosant dostatečně identifikován. Indosamenty tedy nelze považovat za řádné, nemohlo jimi dojít k převodu předmětných směnek a žalobkyně proto není v posuzované věci aktivně legitimována. Proto dovolací soud dovolání zamítl.